Gemeente Borne

Raadsvoorstel

Raadsvergadering
18 juli 2023

Agendapunt

Nummer
23int02401

Onderwerp
Nota Kaderstelling 2024 - 2027

Aan de gemeenteraad.

Samenvatting voorstel
De raad wordt gevraagd akkoord te gaan met de beleidsvoornemens en uitvoeringsbesluiten die in de nota Kaderstelling 2024 – 2027 zijn verwoord. In deze nota worden de grote lijnen de voortzetting van het huidige en van het toekomstige beleid en het relevante 'Umfeld' omschreven. Aangevuld met, daar waar nodig en nuttig, een duiding van de beleidsrichtingen die aan uw raad worden voorgesteld. De Nota Kaderstelling laat in 2024 en 2025 een structureel sluitende begroting zien. De jaren 2026 en 2027 laten wel een structureel tekort zien. Dit komt voort uit alle onzekerheden die in de Voorjaarsnota van het Rijk zitten en het nog ontbreken van een heldere Meicirculaire. Toch hebben wij gepoogd daar zo goed mogelijk op te anticiperen. Hiervoor is de Voorjaarsnota 2023 van het Kabinet zo goed mogelijk verwerkt in deze cijfers. Daarnaast blijft het een feit dat het Rijk structureel te weinig geld uittrekt voor gemeenten. Om toch structureel te kunnen anticiperen op alle ontwikkelingen zijn alle nieuwe beleidsvoorstellen afgewogen en worden deze, indien structureel, in ieder geval voor 2026 en daarna gedekt uit de stelpost beleidsontwikkeling. Zo hebben deze beleidsvoorstellen geen structureel effect op het saldo.

1 Inleiding
De Jaarlijkse Kaderstelling is een vast onderdeel van de procedure om te komen tot een verantwoord beleid voor de komende vier jaren. En uw besluiten hierop dienen als voorloper voor de begroting die in het najaar aan uw Raad zal worden voorgesteld**.** Het college heeft ter voorbereiding van deze kadernota werksessies gehouden met de ambtelijke organisatie en intensief gesproken over de keuzes voor de komende jaren, gelet op de opgaves waarvoor we ons gesteld zien.

Leeswijzer:
De nota begint met het schetsen van de hoofdlijnen van het financiële perspectief. Daarna volgt een beschrijving van ieder programmaonderdeel. Na beschrijving van ieder programmaonderdeel staat een korte opsomming van de factsheets waarin de specifieke aanvragen voor dat programma worden aangegeven. De complete bijbehorende factsheets vindt u als bijlage A en Bijlage B achter deze nota.

2 Beoogd resultaat
We beogen met deze Kadernota een beleid voor te leggen, waarmee op een verantwoorde manier, met het oog op een zelfstandige en financieel gezonde toekomst van Borne, de Bornse bevolking een positief perspectief wordt geboden. De 'Nota Kaderstelling 2024 – 2027'vormt hiermee de basis voor de meerjarenbegroting 2024-2027.

3 Argumenten

1.1 De 'Nota kaderstelling 2024-2027' vast te stellen en dit als basis te nemen voor de begroting 2024-2027.

Het vertrekpunt in dit financieel perspectief is het huidige meerjarige begrotingssaldo. Dit is vastgesteld met de eerste begrotingswijziging in november 2022 bij de begrotingsbehandeling 2023.Na het maken van een inschatting van de Meicirculaire en het ophalen van de autonome ontwikkelingen, leidt dit tot het volgende meerjarig beeld:

Totaalbeeld (* € 1.000)	Jaar 2024	Jaar 2025	Jaar 2026	Jaar 2027
Structureel saldo begroting 2023	1.185	2.802	1.057	1.057
Gemeentefonds	1.156	1.040	-785	493
Loon- en prijsstijgingen	-4.331	-5.281	-5.662	-6.631
Inkomstenstijgingen	1.458	1.562	1.521	1.654
Overige autonome ontwikkelingen	958	1.005	472	-412
Taakmutaties	82	82	82	82
Structureel saldo	**508**	**1.210**	**-3.315**	**-3.757**

In deze Nota Kaderstelling is de keuze een structureel sluitende begroting in de jaren 2024 en 2025. De jaren 2026 en 2027 laten wel een structureel tekort zien. Dit komt enerzijds voort uit de hoge loon- en prijsstijgingen en anderzijds valt op dat de accresstijgingen en ontwikkelingen in het gemeentefonds, deze uitzettingen bij lange na niet compenseren. De verwachting is dat de Meicirculaire dit ook niet zal doen. De VNG ontplooit continue diverse acties om het kabinet hierop te wijzen en de problemen die dit veroorzaakt voor het voetlicht te brengen. Dit komt voort uit alle onzekerheden die in de Voorjaarsnota van het Rijk zitten en het nog ontbreken van een heldere Meicirculaire. Toch hebben wij gepoogd daar zo goed mogelijk op te anticiperen. Om dat te doen is de Voorjaarsnota 2023 van het Kabinet zo goed mogelijk verwerkt in deze cijfers. Daarnaast blijft het een feit dat het Rijk structureel te weinig geld uittrekt voor gemeenten. Wij verwezen hierboven al naar de inzet van de VNG op dit onderwerp. Het, aanvullend daarop, ook nog eens ontbreken van een uitwerking van de nieuwe financieringssystematiek van gemeenten door het Rijk, onzekerheid rond de structurele jeugdmiddelen en het wel of niet doorgaan van de opschalingskorting, vergroten het gebrek aan duidelijkheid voor de jaren 2026 en 2027. De huidige weergave is daarmee onder voorbehoud van de definitieve gegevens van de nog te verschijnen Meicirculaire 2023, die in de begroting vertaald zal worden.

Om toch structureel te kunnen anticiperen op alle ontwikkelingen zijn alle nieuwe beleidsvoorstellen afgewogen en worden deze, indien structureel, in ieder geval voor 2026 en daarna, gedekt uit de stelpost beleidsontwikkeling. Zo hebben deze beleidsvoorstellen geen structureel effect op het saldo. Per saldo leidt dit tot het beeld op de volgende pagina:

Totaalbeeld (* € 1.000)	Jaar 2024	Jaar 2025	Jaar 2026	Jaar 2027
Structureel saldo begroting 2023	1.185	2.802	1.057	1.057
Gemeentefonds	1.156	1.040	-785	493
Loon- en prijsstijgingen	-4.331	-5.281	-5.662	-6.631
Inkomstenstijgingen	1.458	1.562	1.521	1.654
Overige autonome ontwikkelingen	958	1.005	472	-412
Taakmutaties	82	82	82	82
Structureel saldo	**508**	**1.210**	**-3.315**	**-3.757**
Nieuwe beleidsvoorstellen: effect op het saldo	-57	-26	4	1
Structureel saldo	**451**	**1.184**	**-3.311**	**-3.756**

Door het inzet van de stelpost beleidsontwikkeling is het structureel saldo zelfs iets positiever geworden vanaf 2026. In de jaren 2024 en 2025 hebben het structureel sluitende saldo wel nodig als dekkingsbron. Het saldo blijft echter in beide jaren positief.

Door alle incidentele autonome ontwikkelingen en nieuwe beleidsvoorstel te dekken uit de reserve beleidsontwikkeling ontstaat daar het volgende beeld (onder voorbehoud van het vaststellen van de jaarrekening door de accountant en uw Raad):

Reserve beleidsontwikkeling	Bedrag (* € 1.000)
Stand resultaatbestemming 2022	16.530
Begrotingssaldo 2023	-7.157
Incidentele autonome ontwikkelingen 2024	-643
Incidentele autonome ontwikkelingen 2025	-522
Stand reserve beleidsontwikkeling	**8.208**

1.2 Door de nota Kaderstelling als basis te nemen, leggen we niet tezamen met de begroting een 1e begrotingswijziging voor.

Door deze beelden als basis te nemen voor de begroting 2024-2027 betekent dit dat er geen begrotingswijziging met nieuw beleid op de begroting 2024-2027 komt te liggen. Bij de behandeling van de begroting 2023 is ook door de raad aangegeven dat deze werkwijze als onwenselijk gezien wordt. Dit zorgt ervoor dat het begrotingsboek niet na eerste wijziging achterhaalt is. en dat de begroting in 2024 en 2025 structureel sluitend is.

1.3 We voldoen aan het provinciaal toezicht
Het provinciaal begrotingstoezicht vereist dat het eerste of het laatste jaar van de meerjarenbegroting sluitend is. Met deze nota kaderstelling voldoen we daaraan.

2.1 Het overhevelen van de organisatiemiddelen uit het programma Financieel gezond naar het programma Bestuur en Samenleving in het thema Organisatie.

Momenteel zitten alle organisatie(overhead) gerelateerde budgetten in het programma Financieel gezond en vallen ze onder het thema financiën. Om zo goed mogelijk de aansluiting te zoeken bij het raadsakkoord 2022-2026 wordt voorgesteld om de organisatiebudgetten over te hevelen naar het programma Bestuur en Samenleving en hiervoor het thema Organisatie in te richten. Bij de halfjaarrapportage 2023 zal een soortgelijk voorstel volgen voor het boekjaar 2023.

4 Kanttekeningen

1.1 De meicirculaire 2023 is nog niet binnen.

Hierdoor is er een inschatting gemaakt die met name in de laatste jaren hoogst onzeker is.

1.2 De begroting is in 2026 en 2027 op dit moment niet sluitend.

De begroting is sluitend in de jaren 2024 en 2025. Alle ontwikkelingen en onzekerheden over de middelen die vanuit het Rijk onze kant op komen, betekenen *niet* dat er direct actie ondernomen moet worden op het getoonde negatieve saldo in 2026 en 2027. Echter, wanneer we omstreeks deze tijd in 2024 nog steeds eenzelfde beeld zien voor de jaren 2026 en verder, dan volgt hieruit wel actie en zullen we voorstellen aan uw raad voorleggen.

5 Kosten, baten en dekking

Het vertrekpunt in dit financieel perspectief is het huidige meerjarige begrotingssaldo. Dit is vastgesteld met de eerste begrotingswijziging in november 2022 bij de begrotingsbehandeling 2023. Na verwerking van alle autonome ontwikkelingen en nieuwe beleidsvoorstellen volgt hieruit een structureel sluitende begroting in 2024 met € 451.000 en in 2025 met € 1.184.000. In 2026 en 2027 sluit de begroting met een structureel tekort van € 3.311.000 in 2026 en € 3.756.000 in 2027.

6 Vervolg na besluitvorming

Na besluitvorming vormt deze kaderstelling de basis voor de begroting 2024.

Voorstel

1. De ‘Nota Kaderstelling 2024-2027’ vast te stellen en dit als basis te nemen voor de begroting 2024-2027;
2. De organisatiemiddelen uit het programma Financieel gezond over te hevelen naar het programma Bestuur en Samenleving in het thema Organisatie.

Bijlage(n)

23int02402 Raadsbesluit Nota Kaderstelling
23bij05060 De Nota Kaderstelling
23bij05182 Bijlage A gehonoreerde factsheets
23bij05183 Bijlage B niet gehonoreerde factsheets

Borne, 31 mei 2023

Burgemeester en wethouders van de gemeente Borne,
de secretaris, de burgemeester,

Gemeente Borne

E.S.I. ter Koele drs. J.H.R. Pierik